

**Рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня
доктора філософії
від 26.02.2024 року**

Разова спеціалізована вчена рада (Наказ № 129/01-04 від 26.12.2023 р.) Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» Міністерства освіти і науки України, м. Ужгород, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» на підставі прилюдного захисту дисертації «Процедура внесення змін до конституції: порівняльно-правовий аналіз» за спеціальністю 081 «Право» «26» лютого 2024 року.

Ковтуняк Вікторія Олегівна народилася 31 січня 1995 року, в м. Львів, Львівська область, Україна.

У 2012 році закінчила навчально-виховний комплекс «Школа-гімназія «Сихівська».

З вересня 2012 року по січень 2018 року, навчалася в Львівському національному університеті імені Івана Франка, де отримала диплом магістра, спеціальність «Правознавство», кваліфікація «Магістр з права».

З вересня 2018 року вступила в аспірантуру юридичного факультету кафедри конституційного права та порівняльного правознавства ДВНЗ «Ужгородський національний університет» на заочну форму навчання.

Професійна діяльність: тимчасово не працює.

Сімейний стан: не одружена.

Ковтуняк Вікторія Олегівна до спеціальної вченої ради подала відповідні документи, згідно із затвердженим МОН України переліком. Усі вони відповідають вимогам, що пред'являються.

Дисертацію виконано у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» Міністерства освіти і науки України, м. Ужгород. За результатами перевірки та аналізу дисертації за допомогою програми *Unicheck* ознак академічного плагіату виявлено не було.

Науковий керівник: Панов Ален Володимирович, кандидат історичних наук, доцент.

Здобувачка має 8 наукових публікації за темою дисертації, з них 3 статті у наукових фахових виданнях України, 0 монографій:

Наукові праці, в яких відображені основні результати дослідження:

1. Ковтуняк В. Теоретичні особливості та прикладні аспекти конституційного контролю внесення змін до конституції. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2022. Вип. 71. С. 84-88.

2. Ковтуняк В. Особливості співвідношення конституційного процесу та внесення змін до конституції. *Аналітично-порівняльне правознавство.* 2022. №2. С. 70-73.

3. Ковтуняк В. Різні підходи до розуміння конституції та їх вплив на процедуру внесення змін до неї. *Український часопис конституційного права.* №2. 2022. С. 43–52.

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Бисага Юрій Михайлович, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного факультету Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (голова разової спеціалізованої вченої ради).

Зауваження Бисаги Ю.М.:

1. Робота значно виграла б, якщо би дисертантка дослідила, наскільки стійкими та сталими є внесені зміни до конституцій зарубіжних держав в довгостроковій перспективі. У цьому контексті заслуговує на увагу вивчення того, які конституційні механізми передбачені для забезпечення стійкості внесених змін; чи існують спеціальні процедури та органи, які мають гарантувати стабільність; аналіз того, наскільки зміни мають легітимність у очах громадськості та політичних сил (чи мають вони загальну підтримку або, навпаки, викликають спротив) тощо.

2. На стор. 117 дисертаційного дослідження дисертантка зазначає: «... в літературі немає єдиної позиції щодо розуміння категорій «охорона конституції», «захист конституції», так само як і про співвідношення цих понять між собою». Зважаючи на це, робота значно виграла б, якщо би здобувачка у своєму дослідженні запропонувала авторський підхід до встановлення взаємозв'язку між такими правовими категоріями.

Белов Дмитро Миколайович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного факультету Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет».

Зауваження Белова Д.М.:

1. На стор. 95 дисертаційного дослідження міститься положення: «Залежно від конкретних способів зміни основних законів варіюється рівень їх жорсткості. При цьому не існує чітких критеріїв, за якими можна, було б, визначити ступінь жорсткості тієї чи іншої конституції.». Зазначене потребує більш детального пояснення та аргументації.

2. Для забезпечення більшої об'єктивності та комплексності дослідження доцільно, було б, розглянути і інші аспекти внесення змін до конституційних актів, такі як взаємозв'язок політичних, соціальних та економічних факторів у процесі змін.

Берч Вероніка Вікторівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного факультету Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет».

Зауваження Берч В.В.:

1. На сторінці 135 роботи міститься твердження: «...небезпідставною виглядає позиція за якою, оскільки в Україні існує превентивний контроль конституційних змін, то його цілком достатньо для їх перевірки, а в наступному конституційному контролі, відповідно, просто немає необхідності». Не

заперечуючи можливість існування такої позиції, на публічному захисті вбачається за доцільне надання більш детального пояснення такому висновку.

2. Робота значно виграла б, якщо б дисертантка розглянула більше аспектів контролю за процесом внесення змін до конституції в різних країнах, зокрема роль конституційних судів, парламентського нагляду та громадськості у забезпеченні правомірності цього процесу.

Щербанюк Оксана Володимирівна, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри процесуального права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Зауваження Щербанюк О.В.:

1. На стор. 26 дисертаційного дослідження міститься положення: «У сучасній юриспруденції пропонуються різні визначення конституції. Зокрема, виокремлюють декілька підходів у формулюванні таких визначень: формально-юридичний, інституціональний, соціологічний, природно-правовий та деякі інші. Кожний із цих підходів дозволяє дослідити ті або інші якості конституції, і для наукових цілей продуктивним було б їх інтегральне поєднання.» Поряд з цим, дисертантка не здійснює відповідного аналізу кожного з виокремлених підходів, не встановлює їх сутність та зміст.

2. Більш детального висвітлення потребує проблематика забезпечення особливого захисту окремих конституційних розділів або положень. У цьому аспекті вбачається за доцільне висловлення позиції здобувачки щодо зіставлення національного та зарубіжного законодавства у цій сфері.

3. Виходячи з результатів дослідження, формується уявлення про обов'язкову участь народу у прийнятті конституційних актів задля забезпечення їх легітимності та належного виконання. Так, дисертантка стверджує, що «прийняття Конституції на Всеукраїнському референдумі не лише підвищило б легітимність Основного закону, але й стало б потужним об'єднавчим поштовхом для формування модерної української політичної нації, актом започаткування нового етапу розвитку Української держави на нових і справжніх засадах демократії». Не заперечуючи таку позицію, вважаємо, що дисертантці на

публічному захисті доцільно, було б, більш детально обґрунтувати такий висновок.

4. У рамках дисертаційного дослідження варто, було б, дослідити роль громадськості у процесі внесення змін до конституції, активність громадських об'єднань та їхній вплив на прийняття конституційних змін.

5. Робота містить незначні орфографічні помилки.

Медвідь Андрій Богданович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії держави і права, директор науково-практичного центру дослідження та захисту конституційних прав особи Львівського торговельно-економічного університету, штатний співробітник Львівського торговельно-економічного університету.

Зауваження Медвідя А.Б.:

1. У підрозділі 1.2. дисертантка, серед іншого, згадує про стабільність конституції як одну із її юридичних властивостей. Зважаючи на це, а також виходячи з мети і завдань дисертаційного дослідження, доцільно, було б, більше уваги приділити аналізу вище згаданої ознаки.

2. На стор. 71 дисертаційного дослідження здобувачка стверджує, що «... конституціоналізм за своєю формою є насамперед вид, форма конституції, передбачені нею організаційні та правові форми її реалізації, дії й порядок внесення до неї змін». На публічному захисті хотілося б почути обґрунтування такої позиції.

3. Робота значно виграла б, якщо б дисертантка у своєму дисертаційному дослідженні приділила більше уваги історичному аспекту внесення змін до конституцій у зарубіжних державах, відстежила еволюцію таких процедур та їх вплив на політичне, правове та соціальне життя.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради,

«Утрималися» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада (Наказ № 129/01-04 від 26.12.2023 р.) присуджує Ковтуняк Вікторії Олегівні ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Юрій БИСАГА